

Eläinten ja ihmisten välisestä suhteesta

Suomessa joka vuonna järjestettävää Eläinten viikkoa vietetään jälleen 4.–10. lokakuuta. Eläinten viikon aloittaa 4.10. järjestettävä kansainvälinen eläinten päivä, jota on vietetty jo vuodesta 1959. Kyseinen päivä on valittu Franciscus Assisilaisen muistojuhlan mukaan. Franciscus oli tunnettu läheisestä suhteesta eläimiin ja hänen kerrotaan saarnanneen myös eläimille. Katolisissa kirkoissa onkin ollut tavanomaista järjestää juuri 4.10. tilaisuuksia, joissa eläimiä siunataan.

Kysymys eläinten moraalisesta asemasta on ollut viime vuosikymmeninä aktiivisen tutkimuksen kohteena. Tällöin on pohdittu esimerkiksi sitä, onko ihmisillä velvollisuuksia muita eläimiä kohtaan, mitkä ovat eläinten oikeudet ja miten eläimiä tulisi kohdella. Nämä aiheet haastavat myös modernin teologisen keskustelun ottamaan kantaa eläineettisiin teemoihin ja keskustelemaan eläimistä teologian eri osa-alueilla.

Teologinen Aikakauskirja ja *teologia.fi* julkaisevat rinnakkaiset eläimiä käsittelevät teemanumerot, joissa esitellään eläimiin ja eläinten ja ihmisten suhteisiin keskittyvää ajankohtaista tutkimusta. Kirjoittajien näkökulmat ja metodit vaihtelevat, mutta niitä yhdistää halu

pohtia eläinten asemaa, eläinten oikeuksia sekä eläinten ja ihmisten välistä yhteyttä ja vuorovaikutusta. Kuten artikkelit osoittavat, eläimiä koskeva teologinen ja filosofinen tutkimus on laaja-alaista ja usein monitieteistä.

Miira Tuominen osoittaa artikkelissaan, miten eläinten vahingoittamattomuudesta ja oikeudenmukaisuudesta käytiin jo antiikissa korkeatasoista filosofista keskustelua. Noora Koivulahti puolestaan esittelee viimeaikaisessa eläinteologiassa ehdotettua moraalisen vastuun teorian mallia. Toni Koivulahti jäsentelee Thomas Altizerin Jumalan kuoleman teologiaa ja posthumanistisen teorian perusperiaatteita sekä arvioi niiden välisiä teoreettisia yhtymäkohtia. Emma Kurenlahti, Terhi Hannola ja Mikko Kurenlahti analysoivat yhteisartikkelissaan eläinten turvakotien toimintaan kytkeytyviä moraalisia merkityksiä tutkimalla muistokirjoituksissa toistuvia pelastumisen diskursseja. Sanna Saari tarkastelee visuaalisen ikonografian keinoin ihmisen ja eläimen välistä dramaattista kamppailua Tuomareiden kirjassa, jossa aseeton Simson tappaa leijonan. Eläinteeman käsittely jatkuu kirja-arvio-osiossa, jossa esitellään aiheeseen liittyvää uutta tutkimusta.